

CÍCLICA [space · community · ecology]

www.ciclica.eu

CÍCLICA és una cooperativa formada per arquitectes i investigadors joves catalans d'alta formació que proporciona solucions integrades en l'àmbit de l'arquitectura, la sostenibilitat i la participació. El procés de desenvolupament de tot projecte es porta a terme des de la seva comprensió transescalar -des de l'edificació fins al territori-, considerant tots els recursos que hi intervenen a nivell ambiental -l'energia, l'aigua, els materials i la matèria orgànica-, i mitjançant la participació i la incorporació de la comunitat en la presa de decisions.

Sabem que la ciutat no podrà ser mai sostenible, sinó que és la societat la que ho pot ser. És per això que cal intervenir tant en l'espai urbà i en el territori com en la comunitat que l'habita. L'objectiu general de CÍCLICA consisteix en potenciar un canvi de visió sobre l'entorn a partir de la metodologia de recerca-acció participada, és a dir, la recerca aplicada a partir de la inclusió de l'usuari en el procés de projecte assegurant la transformació social cap a una mirada sistèmica i conscient sobre l'entorn.

CÍCLICA compta amb un equip de professionals amb perfils complementaris procedents de doctorats en urbanisme ecològic, habitabilitat i arquitectura sostenible, treball comunitari i espai públic, i energia i canvi climàtic. Disposa de més de 10 anys d'experiència en projectes i consultoria, a cavall entre la innovació en recerca i l'emprenedoria. Està fundada per: Ma. Elena Albareda, Ma. Mariona Alcaraz, Dr. Joaquim Arcas i Dra. Marta Serra i també en forma part: Ma. Adrià Martín. Tot l'equip està titulat a l'ETSAV-UPC i varis dels socis hi imparteixen docència i fan recerca.

CÍCLICA treballa amb els 4 paràmetres que regulen qualsevol tipus d'intervenció cap a un model de transició metabòlica circular:

Energia i CO₂

Tota l'energia que intervé en els projectes ha de ser renovable. Per aconseguir-ho és important reduir la demanda energètica de les activitats (habitatge, mobilitat, oci o treball) i al mateix temps produir energia en el propi àmbit de projecte.

Materials i construcció

Els sistemes constructius emprats s'han d'inscriure en la directiva europea Nearly Zero Energy Buildings. El disseny arquitectònic ha de considerar la climatologia, l'entorn i la introducció de conceptes bioclimàtics.

Aigua i matèria orgànica

Cal garantir el bon estat ecològic dels cursos naturals d'aigües retornant les aigües en quantitats i qualitat equivalent al que s'ha extret (*Directiva Marc de l'Aigua 2000/60/EC*). S'ha de treballar en sistemes de captació d'aigües d'escorrentia, sistemes de gestió separativa i tractaments naturals de depuració.

Comunitats

La participació ciutadana permet promoure canvis de visió; el projecte esdevé un pretext per catalitzar nous marcs perceptius cap a la sostenibilitat. Cal intervenir des de la recerca-acció participada per vincular-nos amb les comunitats existents i activar processos pedagògics

CÍCLICA ofereix serveis integrats en tres àmbits: l'arquitectura, la sostenibilitat i la participació; que abasten quatre escales diferents (regió, ciutat, barri i edifici) i es poden classificar en les següents categories:

Planificació estratègica

- _ Pla estratègic de sostenibilitat territorial
- _ Pla estratègic de renovació energètica d'edificis
- _ Estratègia verda urbana

Processos i projectes

- _ Projectes d'edificació sostenible
- _ Projectes d'intervenció en hortes
- _ Projectes d'intervenció en el cicle de l'aigua
- _ Diagnòs i processos participatius

Consultoria

- _ Consultoria estratègica sobre edificació i canvi climàtic

Formació

- _ Programes d'implicació de treballadors en la gestió energètica
- _ Docència acadèmica
- _ Seminaris
- _ Tallers

Reconeixements

- 2017
- 1r premi al *Concurs d'idees per a la ordenació d'un àmbit al barri de Vallcarca* (consultoria)
 - 1r premi al concurs *Repensant el Barri del Rec* a Igualada (consultoria)
 - Nominats al premi Rothier prize, al premi Zumtobel i al premi AADIPA pel projecte de *Recuperació del sistema de reg de les hortes termals* a Caldes de Montbui
- 2016
- Guanyadors ex-Aequo del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2016 i del Bauwelt Award 2017. Seleccionat als premis ArquínFAD 2016, Biennial of Landscape Architecture Rosa Barba i EUMies Award 2017 pel projecte de *Recuperació del sistema de Reg de les hortes termals* a Caldes de Montbui.
- 2015
- Premi Concurs d'Emprenedoria i Economia Social 2015 per part de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i la Fundació Sant Cugat Actiu.
- Finalista al premi Ciutat de Sant Cugat pel projecte *Mira-sol fem ambient!*
- 2014
- La Comissió Europea defineix l'*Estratègia a largo plazo para el sector de la edificación en España* com la millor de totes les presentades pels països membres.

Projectes a escala de regió

2017 - Actual

Estrategia a largo plazo para la rehabilitación energética en el sector de la edificación en España

Segona versió de l'informe realitzat pel Ministerio de Fomento en el marc de les obligacions de la directiva d'eficiència Energètica 2012/27/UE del Parlament Europeu i el Consell per tal d'establir un marc comú de mesures pel foment de l'eficiència energètica dins la UE. Encàrrec del Ministerio de Fomento del Gobierno de España. Coautors: Albert Cuchí

2017 - Actual

Identificació de les necessitats de rehabilitació energètica del parc residencial de l'àrea metropolitana de Barcelona

Anàlisi del parc residencial de determinades zones de l'àrea metropolitana de Barcelona (45.000 immobles aproximadament) per tal d'identificar necessitats de rehabilitació i generar criteris de prioritització a l'hora de desenvolupar instruments d'impuls. Encàrrec del Consorci de l'habitatge de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Coautors: Albert Cuchí, Anna Pagès.

2014

Aspectes normatius que afecten l'Estratègia Catalana per a la Renovació Energètica d'edificis

Informe sobre el marc normatiu necessari per a la renovació energètica del parc edificat posant èmfasi en la planificació d'objectius de qualitat tècnica, capacitat d'albergar activitats i dels recursos necessaris per mantenir l'habitabilitat del parc edificat. Encàrrec de la Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana del Departament de Territori i Sostenibilitat en el marc de l'Estratègia Catalana per la Renovació Energètica d'Edificis. Coautors: Albert Cuchí

2014

Estrategia a largo plazo para la rehabilitación energética en el sector de la edificación en España

Informe realitzat pel Ministerio de Fomento en el marc de les obligacions de la directiva d'eficiència Energètica 2012/27/UE del Parlament Europeu i el Consell per tal d'establir un marc comú de mesures pel foment de l'eficiència energètica dins la UE. Encàrrec del Ministerio de Fomento del Gobierno de España. Coautors: Albert Cuchí
http://www.fomento.gob.es/MFOM/LANG_CASTELLANO/PLANES/ELPRESEESP/

2014

Building a common home. A global vision report

Estratègia pel sector de la construcció per tal de fer front als principals reptes ambientals a nivell mundial responent a les necessitats d'habitabilitat i esdevenint, al mateix temps, un sector capaç de generar desenvolupament econòmic. Encàrrec del Green Building Council España (GBCe) en el marc del *World Sustainable Building Conference 2014* celebrat a Barcelona (WSB14). Coautors: Albert Cuchí
<http://www.wsb14barcelona.org/spanish/vision-global.html>

Projectes a escala de ciutat

2017 – Actual

UIA Vilawatt

Disseny i implementació de processos col·laboratius per al desenvolupament de nous hàbits envers l'ús de l'energia com a mesures per a la reducció del consum i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle associades en el marc d'un projecte europeu de transició energètica ciutadana.

Projecte desenvolupat en el marc del projecte europeu UIA (Urban Innovative Actions) Vilawatt a Viladecans del que Cíclica és *partner*.

2016 - 2017

Avaluació de les necessitats de rehabilitació energètica i de situacions de pobresa energètica de Santa Coloma de Gramenet

Informe d'avaluació de les necessitats de rehabilitació energètica del parc edificat d'un determinat àmbit de Santa Coloma de Gramenet des del punt de vista del consum energètic i de la renda mínima necessària per habitar-los sense incorre en situacions de pobresa energètica Encàrrec de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona en conveni amb el Centre de Transferència Tecnològica de la UPC. Coautors: Albert Cuchí, Anna Pagès.

2015-2017

Estratègia municipal de renovació energètica d'edificis a Sant Cugat del Vallès

Desenvolupament d'un instrument de planificació a llarg termini de la renovació energètica dels edificis del parc construït de Sant Cugat del Vallès, a partir de la caracterització del parc construït i la seva demanda energètica per tal d'elaborar un full de ruta per l'horitzó 2050 en línia amb els objectius definits per la UE.

Encàrrec de l'ajuntament de Sant Cugat del Vallès en conveni amb el Centre de Transferència Tecnològica de la UPC. Coautors: Albert Cuchí, Anna Pagès.

2017

Concurs European a Torrelavega

Col·laboració en el desenvolupament d'una proposta pel concurs European a la ciutat de Torrelavega.

Coautors: Pau Sarquella i Carmen Torres

2014 - 2017

FESCAMP

Festival d'Art, Comunitat i Medi Ambient. Projecte d'activació i articulació de processos pedagògics i artístics col·lectius entre artistes, mediadors i agents locals per activar la mirada dels ciutadans vers el seu territori que es desenvolupa en el context de Sant Cugat del Vallès i els seus barris perifèrics.

Projecte desenvolupat amb el suport de les Regidories de Cultura, participació i medi ambient de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: Mixité i Joana Calsamiglia.

<http://fescamp.cat/>

2015

Diagnosi del metabolisme social d'Amorebieta-Etxano

Diagnòstic a partir d'una metodologia basada en la investigació-acció participada que fomenta la co-diagnosi i mediació a través de jornades participatives de reflexió, formació i diàleg entre agents locals per tal de reconèixer les debilitats i fortaleces existents en la sostenibilitat actual del seu territori i potenciar, a partir de la transformació del seu sistema productiu, el tancament de cicles materials.

Encàrrec de l'Administració d'Amorebieta-Etxano a instàncies de l'Associació de Veïns d'Etxano.

Coordinació: Albert Cuchí. Coautors: Anna Pagès, Urtza Uriarte y Eneka Quintana.

<http://upcommons.upc.edu/handle/2117/28504>

2013

Estudi d'aplicació dels Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible a Sant Cugat del Vallès

Estudi per a la implementació de criteris de drenatge sostenible al territori de Sant Cugat del Vallès tant pel que fa a gestió de l'aigua d'escorrentia de pluja com les aigües residuals domèstiques

Encàrrec de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: Isabel Vega.

2010

Estratègia verda urbana de Santiago de Compostela

Desenvolupament d'un nou instrument de planejament i gestió urbana cap a la sostenibilitat a partir de l'anàlisi del patrimoni de la ciutat tradicional com a model de gestió sostenible del metabolisme urbà pel municipi de Santiago de Compostela.

Encàrrec del Consorci de Santiago de Compostela amb la Concejalía de Medio Ambiente de l'Ajuntament de Santiago de Compostela. Coordinació: Albert Cuchí

<http://ciclica.eu/work/estrategia-verda-urbana-de-santiago-de-compostela/>

Projectes a escala de barri

2017

Concurs d'idees per a la ordenació del barri de Vallcarca

Consultoria pel desenvolupament d'una proposta pel concurs d'ordenació d'un àmbit del Barri de Vallcarca per tal d'aportar criteris de sostenibilitat ambiental en la gestió circular dels recursos cap a un urbanisme ecològic.

Encàrrec de Carles Enrich Arquitectura + Urbanisme

Primer premi del concurs.

2017

Concurs Repensant el barri del Rec

Consultoria pel desenvolupament d'una proposta pel concurs Repensant el Rec per tal d'establir un full de ruta estratègic a llarg termini del barri del Rec d'Igualada.

Encàrrec de Carles Enrich Arquitectura + Urbanisme

2017

Processos de participació en el Pla de Barris de Can Soler

Disseny i gestió dels processos de participació comunitària dins del programa de Pla de Barris pel Barri de Can Soler a Barcelona.

Encàrrec de l'Ajuntament de Barcelona.

2016 - 2017

Processos de participació en el programa de desenvolupament de les Superilles

Disseny i gestió dels processos de participació comunitària dins del programa de desenvolupament de les superilles.

Encàrrec de CAVAA arquitectes per l'Ajuntament de Barcelona.

2014 - 2016

Hort comunitari de Mira-sol

Desenvolupament d'un hort comunitari ecològic en el barri de Mira-sol en el marc del projecte *Mirasol fem ambient!*, per tal de generar un espai mediador i articulador en la formació de valors i capacitats, la gestió ambiental, en la producció i cooperació econòmica, en la socialització i cohesió intergeneracional i recreativa.

Projecte desenvolupat amb el suport del Consell de Barri de Mira-sol i l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Col·labora: Marina Barroso (Empremta).

<http://www.hortmirasol.cat/>

2016

Modificació puntual del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'espais lliures i equipaments de l'entorn de l'església

Modificació puntual de planejament al terme municipal de Caldes de Montbui.

Encàrrec de la Regidoria d'Urbanisme i Territori de l'Ajuntament de Caldes de Montbui.

Coautors: Cavaa arquitectes.

2016

Amb tu decidim el barri

Diagnosi participada dels entorns de Can Cabassa i l'estany d'Alous.

Projecte desenvolupat amb el suport de l'ajuntament de Sant Cugat del Vallès i l'Escola d'Arquitectura del Vallès - Màster Universitari en Arquitectura (Marq) dins del marc del conveni de suport tècnic amb l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès amb el Màster Universitari en Arquitectura de l'ETSAV. Coordinació: Marta Serra

2013 - 2015

Recuperació del sistema de reg a les hortes termals de Caldes de Montbui

Projecte d'espai públic construït per a la recuperació de la gestió sostenible del reg a partir d'una recerca-acció participada amb una comunitat de setanta hortolans i la junta de regants que els re-presenta.

Encàrrec de la Regidoria d'Espais Públics i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Caldes de Montbui. Coautors: CAVAA arquitectes.

Guanyador Ex-Aequo del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2016 i del Bauwelt Award 2017 i seleccionat als premis EU Mies Award 2017, Rotthier prize 2017, Zumtobel award 2017, Premi AADIPA 2017, ArquINFAD 2016 i Biennial of Landscape Architecture Rosa Barba 2016.

2012 - 2015

Programa d'implicació de treballadors en la gestió energètica d'equipaments públics

Projecte pilot a escala municipal d'implicació de treballadors i usuaris en la gestió energètica d'equipaments públics per tal d'avaluar el potencial de l'acció comunitària en la implementació de mesures de gestió energètiques per tal d'aconseguir un reducció de les emissions de carboni considerable sense afectar al confort ni a les activitats.

Encàrrec de l'Ajuntament de Viladecans. Coautors: Synapcity

2013

Estudi de viabilitat socioambiental per a la gestió sostenible de l'aigua del barri de la Clota

Informe desenvolupat per l'avantprojecte de reurbanització del barri de la Clota per tal d'avaluar la viabilitat socioambiental de la intervenció per a la gestió sostenible de l'aigua recuperant el patrimoni de la gestió tradicional des del coneixement i les necessitats actuals.

Encàrrec de Bosch Capdeferro arquitectes per a l'Ajuntament de Barcelona.

2013

Modificació puntual del Pla Especial d'Assignació d'Usos als equipaments al carrer Pompeu Fabra i avinguda Roquetes a Can Magí

Encàrrec de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: CAVAA arquitectes.

2013

A les Places! Ciutat, Cultura, Comunitat. Jornades de treball sobre l'espai públic

Pla de treball i implementació pel curs acadèmic 2013/2014 de batxillerat artístic i escènic de l'Institut Celestí Bellera per la construcció d'un artefacte itinerant a l'espai públic.

Encàrrec de l'Ajuntament de Granollers

2013

Passatges viscuts, passatges registrats

Documental que superposa les pràctiques quotidianes i la percepció ciutadana local sobre les intervencions arquitectòniques que actuen com a passatges connectors a l'entorn de Sant Adrià del Besòs. Document d'obertura per a la presentació dels premis Passatges per a la Barcelona Metròpoli de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Encàrrec de l'Institut pour la Ville en Mouvement de París. Coautors: Goula, A; Clara, N; Viladoms, P; Ricart, N.

<https://vimeo.com/97127338>

2013 - 2016

Mira-sol fem ambient!

Projecte per generar comunitat i incorporar criteris de sostenibilitat al barri de Mira-sol a Sant Cugat del Vallès.

Projectes a escala d'edifici

2017	<p>Casa Gómez</p> <p>Col·laboració en la construcció d'un nou habitatge NZEB. Promotor privat</p>	
2016 – 2017	<p>Casa Balagué</p> <p>Projecte i execució d'una ampliació d'un habitatge unifamiliar en forma de pavelló exempt dins la mateixa parcel·la per tal d'acollir simultàniament dos nuclis familiars. Promotor privat</p>	
2016 – 2017	<p>Casa Stenger</p> <p>Projecte i execució d'una reforma d'un habitatge unifamiliar existent per tal de convertir-la en un espai domèstic dual. Promotor privat</p>	
2016	<p>Coberta espai Pere Grau</p> <p>Consultoria pel projecte de coberta de les pistes esportives del Barri de Les Planes a Sant Cugat del Vallès. Encàrrec de Arqbag arquitectes per a l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès</p>	
2013	<p>Casa Àngel</p> <p>Avantprojecte de cohabitació per tal de desdoblar el programa d'una casa unifamiliar per acollir simultàniament a una família extensa amb dos nuclis. Promotor privat</p>	
2013	<p>Seu de VAIC Mobility</p> <p>Disseny i execució de la seu de a consultoria de mobilitat sostenible VAIC Mobility. Promotor privat</p>	
2011	<p>Casa Tres</p> <p>Projecte i execució d'una reforma d'un habitatge unifamiliar existent per tal de convertir-la en un espai domèstic dual. Promotor privat</p>	

Divulgació científica

Tres dels membres de Cíclica estan vinculats amb l'Escola d'Arquitectura del Vallès (UPC) on imparteixen docència en el Màster d'Arquitectura, el Màster d'Intervencions en el Medi Construit, i el Màster en Arquitectura, Energia i Medi Ambient entre d'altres. Els projectes de Cíclica han estat presentats a diversos congressos i conferències tant nacionals com internacionals, entre els quals destaquen: *Recursos i territori. Perspectiva històrica i nous equilibris* (CCEPC, 2016); *Simposi de Sòl No Urbanitzable - Espais Oberts* (COAC, 2016); *L'acció sociocultural i comunitària a l'espai públic* (DIBA, 2016); *1 Jornades Arquitectura i Ciutat* (AuS i COAC, 2016); *Irrigation, society and landscape* (UPV, 2014); *Congreso Internacional Sustainable Building* (GBCe, 2010)

- 2016 *Thoughts on participation: interviews to Herman Hertzberger, John Habraken i Bernard Kohn.* Documental de 25min que explora la teoria de la participació des d'una perspectiva històrica a partir d'entrevistes a tres arquitectes octogenaris sobre el paper de l'usuari i la responsabilitat social de l'arquitecte, guió i conducció de les entrevistes. Documental produït per Leve projects i dirigit per Eva Serrat.
- 2015 Serra-Permanyer, M. (2015) "La gente: la urdimbre donde se trama la comunidad". A: Territorio y sostenibilidad: diagnosis del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Amorebieta-Etxano/Barcelona: Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano i UPC, pp. 82-101.
- 2015 Albareda-Fernández, E. (2015) "El agua: un paraguas invertido". A: Territorio y sostenibilidad: diagnosis del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano i UPC, pp. 82-101.
- 2015 Pages-Ramon, A. (2015) "La energía: Una geografía olvidada". A: Territorio y sostenibilidad: diagnosis del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Amorebieta-Etxano/Barcelona: Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano y UPC, pp.66-81
- 2014 Albareda, E.; Serra-Permanyer, M. (2014). "La gestión del ciclo del agua a través de una investigación-acción participada: el caso de las Hortes de Baix". A: Irrigation, society and landscape. València: UPV, pp. 949-962.
- 2014 Cuchí, A.; Arcas-Abella, J.; Casals-Tres, M.; Fombella, G. (2014). "Building a common home. A global vision report. WSB14 barcelona". Green Building Council España (GBCe).
- 2014 Cuchí, A.; Sweatman, P.; Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A. (2014). "Hoja de ruta del sector de la edificación que exige el artículo cuarto de la directiva europea de eficiencia energética". Ministerio de Fomento del Gobierno de España.
- 2013 Casals-Tres, M.; Arcas-Abella, J.; Cuchí, A. (2013). "Aproximación a la habitabilidad desde la sostenibilidad. Raíces teóricas y caminos por andar". Revista INVI, 28, pp. 193-226
- 2012 Cuchí, A.; Sweatman, P. Pagès-Ramon, A. (2012) Informe GTR 2012. Una visión-país para el sector de la edificación en España. Plan de acción para un nuevo sector de la vivienda. España: Grupo de Trabajo sobre Rehabilitación (GTR). 88p. (ISBN 978-84-616-1917-7)

- 2012 Oyón, J.L.; Serra, M. (2012) "Las casas de Reclús: hacia la fusión naturaleza-ciudad, 1830-1871". Scripta Nova: revista electrónica de geografía y ciencias sociales. <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-421.htm>
- 2012 Albareda-Fernández, E. i Oliver i Solà, J. (2012) "Medi Ambient, Energia i Residus". En: "Veus i discursos urbans i territorials emergents" Fòrum Catalunya Urbanisme i Territori SCOT 2013-2014. http://forum.scot.cat/downloads2/doc_emerg.pdf
- 2012 Cuchí, A.; López, F.; Wadel, G.; Arcas, J.; Casals, M.; Motos, D. (2012). Metabolismo urbano. Análisis de la demanda de energía. En: El urbanismo ecológico. Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona, pp. 179-198.
- 2011 Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A.; Casals-Tres, M. (2011). "El futuro del hábitat. Repensando la habitabilidad desde la sostenibilidad: el caso español". Revista INVI, 26, pp. 65-93.
- 2011 Casals-Tres, M.; Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A. (2011). "Habitabilidad, un concepto en crisis: sobre su redefinición orientada hacia la sostenibilidad". Informes de la construcción, 63, pp. 21-32.
- 2011 Cuchí, A.; Sweatman, P.; Pagès-Ramon, A.; Arcas-Abella, J.; Casals-Tres, M.; Yrivarren, M. (2011). "Una visión-país para el sector de la edificación en España. Hoja de ruta para un nuevo sector de la vivienda". Green Building Council España.
- 2007 Cuchí, A.; Pagès-Ramon, A. (2007) "Counting CO2 emissions in Planning sustainable urban quarters." A: ECOPOLIS. Conceptualising and defining sustainable design. Firenze: ALINEA Editrice. pp.121-125 (ISBN 978-88-6055-190-0)

Centre de Recerca i Transferència Tecnològica - Mòdul 17
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès
C/Pere Serra 1-15. 08173 Sant Cugat del Vallès (Barcelona)
tel. 93 405 43 15
www.ciclica.eu | ciclica@ciclica.eu